

АРМІЯ КРАЙОВА (Armia Krajowa, букв. — Вітчизняна армія) — польська підпільна військова організація. Створ. у листопаді 1939 на окупованій фашист. Німеччиною та СРСР тер. Польщі. На зх.-укр. землях частини А. К. (бл. 14 тис. осіб) склали Львів. угруповання. Внаслідок терору НКВС проти поляків 1939–41 напередодні рад.-нім. війни його чисельність зменшилася до 7,5 тис., із них у Львові — 3 тис. вояків. Під час нім. окупації А. К. (до лютого 1942 — Związek Walki Zbrojnej) бойові дії обмежувала дріб. акціями, активніше боролася проти укр. повстанців, часто у взаємодії з рад. партизанами. Наприкінці 1943 у складі Львів. угруповання (одного з шести, на які командування А. К. поділяло тер. Польщі), нараховувалося до 30 тис. осіб, крім того, 3 тис. жінок у військ. службі і 2 тис. — в охороні повстання. 15 тис. бійців діяли на Волині. Озброєння й офіцерів доставляли англ. літаки з аеродромів Пд. Італії. У 1944 частини А. К. в Україні намагались здійснити операцію «Буря» — захопити території після відступу нім. військ. Уряд СРСР оголосив А. К. ворожою формацією, а її частини примусово роззброїв військами рад. армії та НКВС. Бл. 27 тис. бійців вивезено переважно в рад. концтабори.

Рекомендована література

1. Т. Komorowski-Bór. Armia Podziemna. Londyn, 1952;
2. Т. Studziński. Pięć mostów. Warszawa, 1958;

3. H. Bagiński. Przyczynki historyczne do okresu 1939–1945. Londyn, 1967;
4. A. Kunicki. Cichy front. Warszawa, 1968;
5. Z. Walter-Janke. Armii Krajowej w Łodzi i na Śląsku. Warszawa, 1969;
6. Armia Krajowa w dokumentach, 1939–1945. Т. 1–3. Londyn, 1970–76;
7. L. Grzywacz-Úwiatalski. Z walk na Podkarpaciu. Warszawa, 1971;
8. L. Siemion. Z lat okupacji hitlerowskiej na Lubelszczyźnie. Lublin, 1971;
9. T. Satepniowski. Działalność bojowa Armii Krajowej w okresie wiosna 1943 – wiosna 1944 // Dzieje najnowsze. 1973. № 1;
10. W. Sulewski. Leżące fronty. Lublin, 1974;
11. C. Leśniński. My chcieliśmy te wojsko. Warszawa, 1975;
12. Історичні нариси. Л., 1996;
13. Z. Boradyn, A. Chmielarz, H. Piskunowicz. Armia Krajowa na Nowogrodzyczyźnie i Wileńszczyźnie (1941– 1945). Warszawa, 1997;
14. Україна – Польща: важкі питання. Т. 3: Матеріали ІІІ міжнар. наук. семінару «Українсько-польські стосунки в роки Другої світової війни», Луцьк, 20–22 трав. 1998 р. Варшава, 1998.

О. О. Федірко

Бібліографічний опис:

Армія Крайова / О. О. Федірко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43266>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).